

12. Kalkınma Planı ve İnsan Hakları Eylem Planı Gereği

**“ŞİDDET ÖNLEME VE SOSYAL ARABULUCULUK
BİLİNCİNİ GÜÇLENDİRİCİ ETKİN SAHA AKTÖRLERİ
YETİŞTİRİLMESİ SEFERBERLİĞİ 2023- 2034”
ULUSLARARASI SERTİFİKA PROGRAMLARI**

Adalet Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve HEGEM Vakfı Ortaklığı ile,

OKUL MERKEZLİ ARABULUCULUK

HER OKULA, Yetişkinlerle **“Sosyal Arabuluculuk”**

HER OKULA, Öğrencilerle **“Sosyal Arabuluculuk”**

VE HER OKULA

“Yeminli Şiddet Önleme Danışmanı”

Bu program;

Cumhurbaşkanlığı 2021/9 ve 2023/16 Genelgesi bağlamında geliştirilmiş;
Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı ortaklığı ve 27 Devlet Üniversitesi iş birliği ile
Eskişehir Valiliği-Anadolu Üniversitesi koordinesinde Millî Eğitim Bakanlığının
2024/56 Sayılı **“Okullarda Şiddetin Önlenmesi Genelgesi”** tanımlarına
ve Millî Eğitim Şuraları önerilerine uygun olarak hazırlanmıştır.

PROJE YÜRÜTME KURULU

Cevdet YILMAZ

Cumhurbaşkanı Yardımcısı
Yürütme Kurulu Onursal Başkanı

Mehmet ERSOY (Vali)

Proje Yürütme Kurulu Başkanı

Hüseyin AKSOY (Vali)

Yürütme Kurulu Başdanışmanı

Yıldız Konal SÜSLÜ (Milletvekili)

TBMM Akran Zorbalığı A Komisyon Bşk

Osman KAYMAK (Vali-Mülkiye Başmüfettişi)

Proje Kurumsal İlişkiler Genel Koordinatörü

Hakan ÖZTATAR (Adalet Bakanlığı)

Adalet Bakanlığı Hukuk İşl Gn Müdürü

Fethi Fahri KAYA (ME Bakanlığı)

Teftiş Kurulu Başkanı, YK Üyesi

Suna ÜSTÜNER (İçişleri Bakanlığı)

Proje Yürütme Kurulu Danışmanı

Yahya Mustafa KESKİN (Prof. Dr.)

HEGEM Vakfı Yönetim Kurulu

Gül Sultan ÖZEREN (Doç. Dr.)

HEGEM Vakfı Yönetim Kurulu

Sevda MUTLU (Prof. Dr.)

Proje Akademik Danışmanı

Mustafa DAMAR (Prof. Dr.)

Proje Akademik Danışmanı

Mehmet TEYFUR (Prof. Dr.)

Proje Akademik Danışmanı

Oğuzhan ARSLAN (Baş Müfettiş)

Proje Sektörler Danışmanı

Berrak BARAN (Avukat)

HEGEM Vakfı Yönetim Kurulu

PROJE ÖZETİ

Bu proje, “İnsan Hakları Eylem Planı” ve “Cumhurbaşkanlığı 2021/9 Genelgesi” gereği, Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı ortaklığı ile 2022-2023 yıllarında pilot iller ekseninde başlatılmış; koordinatör üniversiteler üzerinden, yaklaşık beş bin kamu çalışanı “Sosyal Arabulucu” ve “Şiddet Önleme Danışmanı” olarak mezun edilmiştir.

Dicle Üniversitesi 2023-2024 Öğretim yılında “Yeminli Sosyal Arabuluculuk” modelini bütün akademik ve idari yöneticilerin katılımıyla başlatan ilk Üniversite olmuştur. Uygulama ile resmi şikayet dilekçe sayılarının azalması ve kişiler arası sorunların uzlaşma ile çözümü bağlamında %90 gibi çok yüksek bir başarı elde edilmiş; Dicle Üniversitesi bu Model uygulama ile, YÖK Akredite Kurulundan pozitif akredite puanı alan ilk Üniversite olmuştur.

“Şiddetin ekonomik ve toplumsal nedenleri üzerine yapılan genel incelemeler artık bırakılmalı, özellikle ‘şiddet dolu bireyin oluşum düzenekleri’ üzerinde yeni türden araştırmalar başlatılmalıdır. Başlatılacak yöntem, müdahale tarzlarında da köktenci değişikliklere gidilmesini gerektirir. Ve müdahaleler artık yukarıdan değil, aşağıdan başlamalıdır; yasa yoluyla değil, bireyin özellikle de çocuğun ya da gencin tanındığını duyumsadığı kişilerarası ilişkiler yoluyla işlemelidir. Okulu yeniden toplumsal yaşamın merkezine oturtmaya çalışmalıyız; çok uzun vadeli insani amaçlara da ancak öğretmenleri daha üst düzeyde sorumluluk almaya yönlendirerek ulaşabiliriz.”

Alain TOURAINE bu yaklaşımı ile bize, sosyal dokunun güçlendirilmesi, şiddetin önlenmesi için öncelikle müzakere ve sosyal arabuluculuk bilincinin güçlendirilmesi gerektiğini; bunun da mutlaka okullar yoluyla hayata geçirilmesinin önemli olduğunu işaret etmektedir.

Bu bilgi dosyasında ortaya konulduğu üzere, üst politika belgeleri hükümlerine uygun olarak, HEGEM Vakfı tarafından “İnsan Hakları, Şiddetle Mücadele ve Sosyal Arabuluculuk” temalı hizmet birliği ve materyal havuzu oluşturulmuş; Bakanlıklarla, 27 Devlet Üniversitesi ile, Valiliklerle, STK’larla ve diğer paydaş kurum kuruluşlarla ayrı ayrı olmak üzere 10’ar yıllık iş birliği sözleşmeleri imzalanmıştır.

Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı ortaklığı ile oluşturulan bu güçlü akademik yapı ile Türkiye’de ilk defa olmak üzere, “Yeminli Sosyal Arabuluculuk”, “Aile Temelli İleri Arabuluculuk”, “Okul Merkezli Arabuluculuk”, “İş Hayatından Sosyal Arabuluculuk”, “Şiddet Önleme ve İnsan Hakları Danışmanlığı” programlarından toplumsal ihtiyaca uygun saha aktörleri yetiştirilmektedir.

Batı ülkelerinde şiddetin her türüyle mücadele ve sosyal arabuluculuk uygulama çalışmaları Devlet kurumları desteğiyle, ancak daha çok STK’lar, Yerel Yönetimler ve Akademiler iş birliği ile yürütülmektedir. Sosyal politikaların uygulama başarısı yerel dinamiklerin etkin bir şekilde harekete geçirilmesi ile mümkündür.

Özellikle “Okul Merkezli Arabuluculuk” modeli her tür ve kademedeki okullarda “yöneticileri, öğretmenleri, velileri ve öğrencileri kapsayacak şekilde” olmak üzere yaygınlaştırılmalıdır. Okullarda mutlaka yeterli sayıda “Yeminli Sosyal Arabulucu” ve “Yeminli İnsan Hakları ve Şiddet Önleme Danışmanı” aktör olması sağlanmalıdır. İşin yapısal boyutuyla ilgili olarak da her okulda “Şiddet Önleme ve Sosyal Arabuluculuk” ya da “İnsan Hakları ve Sosyal Arabuluculuk” adı altında komisyonlar kurulmalıdır.

**“ŞİDDET SEBEBİYLE OLUŞAN ZARARLARIN MALİYETİ
ŞİDDETİ ÖNLEMENİN MALİYETİNDEN ÇOK DAHA YÜKSEKTİR.”**

GİRİŞ

İnsan Hakları Eylem Planında; “Alternatif uyuşmazlık çözüm yolları yaygınlaşacaktır.” hükmü yer almaktadır. Toplumda anlaşmazlıkların müzakere ve arabuluculuk yöntemiyle çatışmaya, şiddete dönüşmeden çözümünün temelleri ancak eğitim kurumlarında atılabilir. Bu bağlamda **“Okul Merkezli Yeminli Sosyal Arabuluculuk”**, **ülkemiz sosyolojisine göre** öğretmenlerin, okul yöneticilerinin, okul aile birliği üyelerinin, okul sisteminde yer alan diğer görevlilerin ve velilerin uygulamanın bizatihi içinde olmalarıyla başarılı olabilir.

“Okul Merkezli Arabuluculuk” modelinin tüm okul kademelerinde uygulanabilir olduğunu, uygulandığında çok büyük kazanımlar sağladığını Batılı ülke uygulamalarında görmekteyiz. Sistemin oluşturulabilmesinin ilk şartı her biri yüz ders saatinin üzerinde, “Yeminli Sosyal Arabuluculuk” ve “Şiddet Önleme Danışmanlığı” sertifika programlarını tamamlamış aktörler edinilmesidir. Okul Rehberlik Kurulu elemanlarının tamamı, okul yöneticilerinin en az 2/1’i ve öğretmenler için 10/1 oranında katılım sağlanması ideal olandır. Arabuluculuk insanlık tarihi kadar eski bir uygulamadır; daha çok akil insanların işidir. Bu bağlamda öncelikle “Baş Öğretmen” “Uzman Öğretmen” olan eğitimcilerin bu hizmet modeline katkısı önem taşımaktadır.

Yetişkinlerin kendi aralarında **“müzakere ve arabuluculuk”** kültürünü oluşturmadan, tek yanlı olarak öğrencilerden böyle bir yöntemi hayata geçirmeleri beklentisi doğru değildir. Bu durumu, ülkemizde 20 yıldır çeşitli okullarda proje bazlı projelerle denenmiş olan **“Akran Arabuluculuğu”** uygulamalarının devamlılığı olan sistematik özellikte bir sosyal politikaya dönüşmemesinden anlaşılmaktadır.

Okullardaki anlaşmazlıkların çatışmaya/şiddete dönüşmeden, idari veya adli soruşturmalara konu olmadan, dostane yollarla çözümünün aşağıdaki iki boyutta olması idealdir:

- Yetişkinlerle **“Yeminli Sosyal Arabuluculuk”**
- Öğrencilerle **“Yeminli Sosyal Arabuluculuk”**

Yetişkinler için “Yeminli Sosyal Arabuluculuk” sertifika programlarına bugüne kadar MEB eksenli on binden fazla kamu çalışanı (okul yöneticisi, öğretmen) gönüllü olarak başvurdu ve önemli sayıda yeminli sosyal arabulucu eğitimcimiz oldu.

Proje özetinde değinildiği üzere, HEGEM Vakfı-Adalet Bakanlığı ortaklığı ile başlatılan çalışma süreci, Millî Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, 27 Devlet Üniversitesi, Valilikler, STK’lar ve diğer paydaş kurum/kuruluşlar iş birliği ile güçlü bir hizmet yapısına dönüşmüştür. Ayrıca, pilot çalışmalar döneminde edinilen tecrübelerle ve geliştirilen materyal havuzu bağlamında olmak üzere, “İnsan Hakları, Şiddetle Mücadele ve Sosyal Arabuluculuk Bilincini Güçlendirici Saha Aktörleri Yetiştirilmesi 2024-2034 Seferberliği” kamu yararı adına, “Kalkınma Planları” ve **“İnsan Hakları Eylem Planı”** üst belgelerinde ifade bulan **“Güçlü Toplum, Mutlu Birey”** ilkesi adına ümit verici bir aşamaya ulaşmıştır.

YASAL DAYANAKLAR

ANAYASA

MADDE 41- Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar.

“Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir. Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.”

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI 2024/56 Sayılı “Şiddet Önleme Genelgesi.”

19. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI

MADDE: 4.1. Okullarda yaşanan güvenlik sorunlarının çözümü ve önlenmesi amacıyla her okul için kapsamlı bir okul güvenliği eylem planı hazırlanmalı ve bu kapsamda; okulun ve çevresinin risk analizinin yapılması, okul güvenliği açısından risk grubuna giren okullara yönelik süreç odaklı önlemler alınması.

MADDE: 4.2.19. Okul güvenliğine ilişkin ulusal ve yerel sorunları belirlemek ve analiz etmek amacıyla bu konuda bir veri tabanı oluşturulması, bu veri tabanından hareketle bölgelere hatta okullara göre risk haritaları çıkarılması

MADDE: 4.3. Okulda psikolojik güvenliği sağlamak amacıyla; ÇATIŞMA YÖNETİMİ VE ARABULUCULUK gibi konularda psiko-eğitim desteği sağlanması.

MADDE: 16. Risk altında ve dezavantajlı konumda olan çocukların tespiti yapılarak bu çocuklara yönelik eğitim çalışmaları artırılmalı; terör, göç, madde bağımlılığı, parçalanmış aileler, iletişim araçlarını kötüye kullananlar vb. risk faktörleri göz önünde bulundurularak önleyici rehberlik çalışmalarına ağırlık verilmeli, bu konuda yörenin özelliğine uygun olarak çok disiplinli ekip çalışmaları mülki amirlerin koordinesinde hayata geçirilmelidir.

20. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI (ARALIK 2021)

MADDE 29. Çocukların eğitsel, sosyal iletişim süreçlerinde olumsuz etkiler ve zararlı alışkanlıklardan uzak tutulmasını sağlamak amacıyla oluşturulan “Güvenli Eğitim İletişimi” kavramının geliştirilmesi ve bu kapsamda olarak, eğitim programları oluşturularak eğitimler verilmesi sağlanmalıdır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Ortaöğretim Kurumlar Yönetmeliği Madde 17’de;

“Ortaöğretim kurumlarında güvenli ortamın sağlanmasına yönelik koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması, zararlı alışkanlıkların önlenmesi ve öğrencilerin şiddetten korunması amacıyla rehberlik hizmetleri kapsamında okul merkezli, temel önleme çalışmaları yürütülür. Bu konuda okul yönetimi, öğretmen, veli ile iş birliği yaparak gerekli önlemleri alır...”

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Ortaöğretim Kurumlar Yönetmeliği Madde 158’de;

“Aile içinde ya da dışında şiddete maruz kalan, ilgisizlik nedeniyle veya zorlanarak kanunlara toplumun etik kurallarına aykırı olan yollara yönelme ihtimali bulunan öğrencilerle ilgili gerekli önlemleri almak; okulun ve öğrencilerin güvenliğine yönelik alınan ihbar, şikâyet, duyumla gerekli görülen hâllerde, önceden tedbir almak, olumsuz öğrenci davranışlarının fiile şiddet ve suça dönüşmesini engellemek...”

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI İlköğretim Kurumları Yönetmeliği Madde 58;

“Öğrencilerde görülen olumsuz davranışların, olumlu hâle getirilmesinde yaptırım yerine çatışma çözme, arabuluculuk ve benzeri çözüm yöntemlerini kullanmak.”

İNSAN HAKLARI EYLEM PLANI 9. Bölümünde;

“Kamu görevlilerinin İnsan Hakları Farkındalığının Artırılması ve bu yöndeki faaliyetlerin Adalet Bakanlığı sorumluluğunda özellikle mülki amirler ve kamu yöneticileri bağlamında sürekli yapılması” ifade edilmiştir.

ON İKİNCİ KALKINMA PLANI BAZI KONU MADDELERİ

MADDE: 723.1. “Aile içi şiddeti ortaya çıkaran temel unsurlar belirlenerek önleyici mekanizmaları artırmaya yönelik kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ile STK’ların iş birliğiyle bütüncül çalışmalar yürütülecektir.”

MADDE: 738.2. “Erken çocukluk döneminden başlamak üzere çocuklara ve ebeveynlerine ihmal, istismar ve şiddet konularında farkındalık eğitimleri verilecek, çocukların yaşam becerileri güçlendirilecektir.”

MADDE: 738.3. “Çocuklarla çalışan profesyonellerin ihmal, istismar ve şiddeti tespit etme ve gerekli yönlendirmeyi yapma gücünü artırmaya yönelik çeşitli programlar düzenlenecektir.”

MADDE: 746.12. “Ülkemizin geliştirilebilecek alanlarında çalışmalar üretmek üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşları, STK’lar, üniversite ve özel sektör ile gençleri bir araya getiren yönetim modelleri geliştirilecektir.”

MADDE: 918. “Yargının iş yükünün hafifletilmesinde ve uyuşmazlıkların daha kısa süre içinde çözülmesinde etken olacak önemli olan alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri geliştirilecektir.”

MADDE: 918. 4. “İhtiyari arabuluculuk uygulamalarının etkinliği artırılacaktır.”

MADDE: 918. 5. “Soruşturma ve kovuşturma öncesi eleme araçları ile alternatif çözüm yolları geliştirilecektir.”

CUMHURBAŞKANLIĞI 2023/16 SAYILI GENELGESİ BAZI HÜKÜMLERİ

MADDE: 4. “Şiddetle mücadelede aktifi rol alan kurumlar başta olmak üzere tüm kamu kurum kuruluşları tarafından kamu personelinin şiddetle mücadeleye ilişkin bilgi ve farkındalığının artırılmasına yönelik çalışmaların yürütülmesine devam edilecektir.”

MADDE: 5. “Şiddetle topyekûn mücadele etmeye yönelik toplumsal farkındalık ve duyarlılığı artırmak üzere eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarına devam edilecektir.”

2. SOSYAL ARABULUCULUK

Arabuluculuk, öncelikle kültürel bir olgudur ve de insanlık tarihi kadar çok eski bir uygulamadır. Ancak, modern anlamda arabuluculuk, 1950’li yıllarda ABD eyaletlerinde, 1980’li yıllarda Kanada ve 2000’li yıllarda Avrupa Birliği ülkelerinde öncelikle “SOSYAL ARABULUCULUK” hizmet modeli olarak sosyal hayatta yer almaya başladı.

Bu sosyal hizmet modeline ülkemizde fazlasıyla ihtiyaç vardır. Hedeflenen, hayatın doğal akışı içerisinde ve gündelik yaşam sosyolojisi ekseninde üniversitelerde, örgün ya da yaygın eğitim kuruluşlarında, işyerlerinde, sosyal topluluklarda, ailede ve aile ekseninde olmak üzere, kişi-kişi, kişi-grup ve grup-grup arasında ortaya çıkacak anlaşmazlıkların, o yerlerin özgün yapısı ya da ilgili kurum/kuruluşun mevzuatı bağlamında sosyal arabuluculardan ya da aile arabulucularından yararlanarak çözüm modelleri geliştirmektir. Bu bağlamda ortaya konacak modelin, kurumların kendi iç mevzuatına ve ihtiyaçlarına göre şekil alması esas olacak; giderek Bakanlıklar konu bağlamında kendi mevzuatlarını geliştireceklerdir.

Uyuşmazlıkların dava konusu olmadan dostane yollarla hallini Batı dünyası, "Alternatif Uyuşmazlık Çözümü" olarak adlandırmakta, özellikle de son 30 yıldır Kanada ve Avrupa Birliği Ülkeleri bu bağlamdaki uygulamaları tüm kurumlarında yaygınlaştırmaya çalışmaktadır. Avrupa Birliği ilgili komisyon ve komitelerinde alınan kararlarda, kişiler arası uyuşmazlıkların üçüncü bir kişinin dostane müdahalesiyle çözülmesini öngören çabaların kişiler için "en elverişli sonuçları doğuracağı" vurgusu yapılmaktadır. Özellikle tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebildikleri “özel haklar alanındaki uyuşmazlıkların” müzakere ile veyahut da bir arabulucu hakemliğinde ele alınarak çözümü en faydalı yoldur.

Dostane uyuşmazlık çözüm yolları, kamusal bir merci (bir mahkeme) olmaksızın, anlaşmazlık yaşayan kişilerin gönüllü olarak hakemliğini/arabuluculuğunu kabul ettikleri tarafsız/yetkili kişi ya da kişilerce uzlaştırılmasından ibarettir.

"Adaletin Etkinliği Hakkında Uzmanlar Komitesi" tarafından kabul edilen raporda "arabuluculuk" terimi, bir uyuşmazlığın dostane yollarla çözümü için çalışan üçüncü kişinin, her türlü (uzlaştırma da dahil olmak üzere) ve uyuşmazlığın her aşamasındaki (yargı sürecinin içinde veya dışında) faaliyetini kapsayacak şekilde kullanılmıştır. Böylece arabuluculuk, tarafları bağlayıcı bir karar verilmesiyle sonuçlanan resmî nitelikli dava yolu, tahkim ve her türlü dostane anlaşma biçiminden ayrılmaktadır. Bu "işlevsel" tanımla, üye ülkelerin iç hukuklarında bulunan terminolojik farklılıklar giderilmiştir."

"Arabuluculuk hizmetinin (ücretli veya ücretsiz olarak) toplumca tedarik edilmesi hâlinde, tarafların arabuluculuk için mali zorlanmaları olmayacaktır. Uyuşmazlığın niteliğine bağlı olarak, arabulucular genel bir yeterliliğe sahip olabilecekleri gibi, mevcut uyuşmazlık hakkında özel bir uzmanlığa sahip kişiler de olabilirler."

"Arabuluculuk sadece, bir uyuşmazlığın mahkeme önüne taşınmadan önce başvurulmuş bir usul değildir. Arabuluculuk süreci sonunda bir uzlaşmaya, tarafsız bir üçüncü kişinin katılımı olsun veya olmasın, tarafların doğrudan katılımı ile müzakere vasıtasıyla da ulaşılabilir. Müzakere en temel uyuşmazlık çözüm yolu olup, tarafların uyuşmazlık çözüm süreci/şekli üzerinde tam bir kontrole sahipliğini sağlar."

Fransa, Kent Sorunları Bakanı BARTOLONE'nin

Sosyal Arabuluculuk Sempozyumu (Paris 2000) açılış konuşması:

"Günümüzde Fransa'daki sosyal arabulucuların sayısı bilinemeyecek kadar fazladır. Sosyal arabuluculuk günlük hayattaki somut problemlere cevaben doğmuştur. Bu problemler ülkeden ülkeye değişse de çoğu Avrupa ülkesi için benzer anlaşmazlıklar sorun olarak yaşanmaktadır. Bazı sorunlar şehir hayatı ile ve özellikle de işsizlik, ekonomik sorunlarla boğuşan kesimler arasındaki gerilimlerin yüksek olduğu yoksul ve yoksun bölgelerle ilgilidir. Fransa ve Belçika'da yerel güvenlik sözleşmeleri ile "sosyal arabuluculuk" toplumsal gerilimlerin azaltılması ve şiddetin önlenmesi için alınan önemli çözüm önlemlerinden biridir. Gündelik yaşamı sorunları için sosyal arabuluculuk birçok alanda gerekmektedir; kamusal alanlarda, üniversitelerde, okullarda, sosyal hizmet sağlayan alanlarda, hastanelerde... Vb. Bu toplantıyla, Avrupa ülkelerinin sosyal arabuluculuk uygulamaları ve deneyimlerinin paylaşılması ve **sosyal arabuluculuk uygulamalarının şiddeti önleme amaçlı kullanımına dair geniş bir anlayış geliştirilmesi** hedeflenmektedir."

"KAMU GÖREVLİLERİNDEN ADALET, dostlarımızdan sadakat ve parasını ödediğimiz kimselerden mal veya hizmet temini bekleriz. Bu beklentiler karşılanmadığında sadece üzülmekle kalmayız, AYNI ZAMANDA KENDİMİZİ İHANETE UĞRAMIŞ HİSSEDERİZ."
(Judith N. SHKLAR)

PROJE BİLİM/EĞİTİM KURULU

Helena NEVES ALMEIDA (Prof. Dr.)

Proje Uluslararası Danışmanı

Hikmet Yıldırım CELKAN (Prof. Dr.)

Proje Akademik Sektörler Danışmanı

Hüseyin KARAMAN (Prof. Dr.)

Proje Ulusal Danışmanı

Yahya Mustafa KESKİN (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Gül Sultan ÖZEREN (Doç. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Zahir KIZMAZ (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Selami SÖNMEZ (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Gökhan GÜNEYSU (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Vahap ÖZPOLAT (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Nurten SARGIN (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Sezai ÖZÇELİK (Prof. Dr.)

Proje Akademik Danışmanı

Sevda MUTLU (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Milay KÖKTÜRK (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Mehmet TEYFUR (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Binnur YEŞİLYAPRAK (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

A. Dilek ÖĞRETİR ÖZÇELİK (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Bayramali NAZİROĞLU (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Hacı Yusuf ACUNER (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Hasan H. TAYLAN (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

İbrahim GÖKDAŞ (Doç. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Fatih ARSLAN (Doç. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Eyüp KUL (Doç. Dr.)

Bilim Kurulu Üyesi

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-60374460-045.02.70/32289
Konu : Sosyal Arabuluculuk Programı

10.11.2021

DAĞITIM YERLERİNE

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ilk kalkınma planı olan 11. Kalkınma Planı kapsamında temel amaç olarak belirlenen 2.3"Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum" başlığı altında tüm bireylerin kapsayıcı ve nitelikli bir eğitime ve hayat boyu öğrenme imkânlarına erişim sağlamaları amaçlanmış ve ailenin güçlendirilmesine yönelik politikalar ise toplumsal bütünleşme ve sosyal riskleri azaltmaya dönük en önemli kamu politikalarından biri olarak görülmüştür.

Bu çerçevede; Bakanlığımızın hedefleri içinde yer alan toplumsal uzlaşmayı tesis etmek amacıyla, hukuk uyumsuzlukları dışında kalan **akrabalık, komşuluk, aile, iş yeri, okul, üniversite** gibi alanlarda sosyal ilişkilerden kaynaklı ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümüne destek olarak HEGEM Vakfı ve bu vakıfla protokol imzalamış halihazırda 27 devlet üniversitesi ile işbirliği içinde "İnsan Hakları ve Şiddetle Sivil Mücadele Bilincini Geliştirici Saha Aktörleri Yetiştirme Projesi" geliştirilmiştir.

Hazırlıkları devam eden söz konusu **projenin başlangıçta 27 pilot ilde uygulanması ve tedricen hem iller hem de kurumlar bazında yaygınlaştırılması hedeflenmektedir**. Ülkemizde insan hakları ve şiddetle mücadele bilincinin etkin bir şekilde yaygınlaştırılması amacıyla uygulanacak olan projenin açılış/tanıtım toplantısı ve etkinliklerinin 18 Kasım 2021 tarihinde Ankara'da yapılması planlanmıştır. Yeri, saati ve programı ekli dosyada belirtilen çalışmaya, Bakanlığınızdan konuyla ilgili genel müdür veya daire başkanı düzeyinde temsilcilerin katılımının sağlanması; katılacak olan kişinin görev ve iletişim bilgilerinin (telefon, e-posta) en geç 12 Kasım 2021 tarihine kadar elektronik ortamda ab174319@adalet.gov.tr adresine gönderilmesi hususunda;

Gereğini arz ederim.

Hakan ÖZTATAR
Hâkim
Bakan a.
Hukuk İşleri Genel Müdürü

Dağıtım:

-Gençlik ve Spor Bakanlığı

- Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü
- Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü

-Millî Eğitim Bakanlığı

- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
- Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Ortaöğretim Genel Müdürlüğü
- Din Öğretimi Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü

-İçişleri Bakanlığı

- İller İdaresi Genel Müdürlüğü
- Emniyet Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Jandarma Genel Komutanlığı

-Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

-Sağlık Bakanlığı

- Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

-Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme Başkanlığı

-Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü
- Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü

-Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

- Karadeniz Teknik Üniversitesi
- Manisa Celal Bayar Üniversitesi
- Adana Çukurova Üniversitesi
- Adnan Menderes Üniversitesi
- Uludağ Üniversitesi
- Çankırı Karatekin Üniversitesi
- Pamukkale Üniversitesi
- Dicle Üniversitesi
- İğdır Üniversitesi
- Atatürk Üniversitesi
- Fırat Üniversitesi
- Gaziantep Üniversitesi
- Giresun Üniversitesi
- Hatay Üniversitesi
- Kayseri Üniversitesi
- Kocaeli Üniversitesi
- Konya Selçuk Üniversitesi
- Mardin Artuklu Üniversitesi
- Şanlıurfa Harran Üniversitesi
- Malatya Üniversitesi
- Mersin Üniversitesi
- Tekirdağ Üniversitesi
- Trabzon Üniversitesi
- Samsun Üniversitesi
- Sinop Üniversitesi
- Van 100. Yıl Üniversitesi
- İstanbul Üniversitesi
- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
- İstanbul Medeniyet Üniversitesi
- Türk-Alman Üniversitesi
- Tarsus Üniversitesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://vatandas.uyap.gov.tr>

T.C. Adalet Bakanlığı 06659 Kızılay-Çankaya /ANKARA
Telefon No : (0 312) 414 82 76 Faks No: (0 312) 219 44 47
e-Posta : adb@adalet.gov.tr İnternet Adresi : www.adb.adalet.gov.tr
Kep Adresi : adaletbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için : Arabuluculuk Proje Bürosu

Telefon No : (0 312) 414 82 76

T.C.
ESKİŞEHİR VALİLİĞİ
Protokol Şube Müdürlüğü

Sayı : E-59193476-870-118386
Konu : Yeminli Sosyal Arabuluculuk Uygulama
Yöntemleri ve Kurumsal Sorumluluklar
Çalıştay İle Yeminli Aile Arabuluculuğu
Belge/Yemin Töreni

17.10.2025

CUMHURBAŞKANI YARDIMCILILIĞINA

Cumhurbaşkanlığı On Birinci Kalkınma Planı, İnsan Hakları Eylem Planı ve Cumhurbaşkanlığı 2021/9 Genelgesi gereği yürürlüğe konan; **“İnsan Hakları, Şiddetle Sivil Mücadele ve Sosyal Arabuluculuk Bilincini Güçlendirici Saha Aktörleri Yetiştirilmesi Projesi”** açılış/tanıtım programı Adalet Bakanlığı çağrısı ve Bakanlıklar, Üniversiteler, proje paydaşı kurum/kuruluş temsilcilerinin katılımıyla 18 Kasım 2021 tarihinde **Ankara**’da,

· Proje bölge toplantısı, çok sektörlü katılımı Manisa Celal Bayar Üniversitesi ev sahipliğinde 23 Mayıs 2022 tarihinde **Manisa**’da,

· Proje sertifika program katılımcılarının yemin ve mezuniyet töreni 21 Haziran 2023 tarihinde Aydın Valiliği himayelerinde, **Aydın** ilinde,

· Cumhurbaşkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı’nın Genel Müdür düzeyinde temsil edildiği, tüm Bakanlıkların ve çok sayıda resmi/özel sektörün davetli bulunduğu, “Proje, Pilot Saha Çalışmalarının Değerlendirilmesi ve Cumhurbaşkanlığı On İkinci Kalkınma Planı için Öneriler Geliştirilmesi Çalıştay” 20-21 Temmuz 2023 tarihlerinde **Ankara** ilinde,

.Yeni yüzyılda insan hakları, şiddetle sivil mücadele ve sosyal arabuluculuk bilincini güçlendirici saha aktörleri yetiştirilmesi seferberliği konulu bilgi paylaşım paneli 16 Kasım 2023 tarihinde Eskişehir Valiliği himayelerinde, **Eskişehir** ilinde gerçekleştirilmiştir.

Bir sosyal politika uygulaması olarak tüm bakanlıklar ve ülke düzeyinde yaygınlaştırılmasına karar verilen proje faaliyetleri kapsamında olmak üzere; Eskişehir Valiliği, Anadolu Üniversitesi ve HEGEM Vakfı iş birliği ile 23 Ekim 2025 Perşembe günü saat: 11.00 'de Özel Eskişehir OSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Salonunda '**Yeminli Aile Arabuluculuğu Belge/Yemin Töreni**' ve **"Türkiye'de Yeminli Sosyal Arabuluculuk Uygulama Yöntemleri ve Kurumsal Sorumluluklar"** konulu bilgi paylaşım çalıştay gerçekleştirilecektir.

Valiliğimiz himayelerinde gerçekleştirilecek olan ekte programı ve bilgileri paylaşılan çalıştaya katılımınız takdirlerinize arz olunur.

Hüseyin AKSOY
Vali

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: sCc6yJ-8km8f7-3Q2xOP-mCCDBs-oVSE00ry Doğrulama Linki: <https://www.turkiye.gov.tr/icisleri-ebys>

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Personel Genel Müdürlüğü

Sayı : E-41289672-903.07-119811561

22.11.2024

Konu : Ekrem TOKLUCU

ŞİDDETLE MÜCADELE VAKFI YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.10.2024 tarihli ve 2024-110 sayılı yazınız.

Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Millî Eğitim Uzmanı (Ş) (Personel Genel Müdürlüğü Koordinasyon Biriminde görevli) Ekrem TOKLUCU'nun, Adalet Bakanlığı ve Vakfımız ortaklığı kapsamında 27 Devlet Üniversitesi işbirliği ile yürütülmekte olan; "İnsan Hakları, Şiddetle Mücadele ve Sosyal Arabuluculuk Bilincini Güçlendirici Saha Aktörleri Yetiştirilmesi 2023-2024 Seferberliği" projesi faaliyetlerinde "Proje Yürütme Kurulu Üyesi" olarak görev alması talepli İlgi'de kayıtlı yazınız incelenmiştir.

Adı geçenin, söz konusu proje kapsamında "Proje Yürütme Kurulu Üyesi" olarak görevlendirilmesi uygun görülmektedir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Yusuf TEKİN
Bakan

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
25 Kasım 2024

Ayten YÜCEL
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Personel Genel Müdürlüğü
Şef

A

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: F64EF415-2D42-4B5D-A213-2343C4DA1B54

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Personel Genel Müdürlüğü

Kep Adresi: meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nilgün GEÇER

Şef

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : E-35427624-903.07-118835000

06.11.2024

Konu : Görevlendirme

DAĞITIM YERLERİNE

İnsan Hakları Eylem Planı, Cumhurbaşkanlığı 2021/9 ve 2023/16 Genelgeleri gereğince çeşitli paydaşlarla yürütülen **"İnsan Hakları, Şiddetle Mücadele ve Sosyal Arabuluculuk Bilincini Güçlendirici Saha Aktörleri Yetiştirilmesi 2023-2034 Seferberliği"** Projesi "Yürütme Kurulu Üyesi" olarak Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürü Fethi Fahri KAYA'nın görevlendirilmesi uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Yusuf TEKİN
Bakan

Ek: Hegem Vakfı Görevlendirme Talebi (1 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

Şiddetle Mücadele Vakfı Yönetim Kurulu
Başkanlığına

Bilgi:

Personel Genel Müdürlüğüne

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: B5859DDB-DBF6-44C8-BD1B-ID4BAE502BCD

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Kep Adresi: meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: İsmail SOLMAZ

Şef

Telefon No: (312) 413 22 92

“HEGEM VAKFI İLE İŞ BİRLİĞİ BELGELİ” SOSYAL POLİTİKA PROJELERİ HİZMET BİRLİĞİ

	KURUMLAR/KURULUŞLAR	BELGE SÜRESİ	BELGE TARİHİ
01	ADALET BAKANLIĞI	5 yıl +	Ocak 2022
02	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	Süresiz	Eylül 2023
03	MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	5 yıl +	Ekim 2019
04	ESKİŞEHİR VALİLİĞİ	10 yıl +	Ocak 2024
05	ANTALYA VALİLİĞİ	5 yıl +	Ekim 2024
06	ORDU VALİLİĞİ	10 yıl +	Ağustos 2024
07	BOLU VALİLİĞİ	10 yıl +	Ağustos 2024
08	KONYA VALİLİĞİ	5+5	Aralık 2025
09	MERZİFON KAYMAKAMLIĞI	10 yıl +	Ağustos 2024
10	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ocak 2021
11	RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Mart 2018 & Ocak 2021
12	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Mart 2021
13	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Nisan 2021
14	BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Nisan 2021
15	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Nisan 2021
16	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Nisan 2021
17	SİNOP ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Haziran 2021
18	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Temmuz 2021
19	SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ağustos 2021
20	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
21	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
22	FIRAT ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
23	HARRAN ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
24	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
25	TEKİRDAĞ ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
26	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
27	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
28	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
29	ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
30	İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
31	DİCLE ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
32	MERSİN ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
33	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
34	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
35	ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Şubat 2022
36	BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Temmuz 2022
37	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	5+5yıl+	Temmuz 2023
38	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Temmuz 2025
39	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Temmuz 2025
40	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	5+5	Aralık 2025
41	KIBRIS DOĞU AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Şubat 2025
42	KIBRIS LEFKE AVRUPA ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Şubat 2025
43	TÜRKİYE YEŞİLAY CEMİYETİ VE VAKFI	5 yıl +	Kasım 2024
44	MEB MÜFETTİŞLERİ VE MÖ Y DERNEĞİ	10 yıl +	Ekim 2024
45	Sosyolojik Araştırmalar Derneği	Süresiz	Nisan 2020
46	Ahlaki Değerler Eğitimi Derneği	Süresiz	Nisan 2020
47	BADER-Bağımsız Arabulucular Derneği	10 yıl +	Kasım 2021
48	DOSTEL Arabuluculuk Merkezi	10 yıl +	Kasım 2021
49	KGK-Küresel Gazeteciler Konseyi	10 yıl +	Ocak 2022
50	SOSYODER-Sosyologlar Derneği	10 yıl +	Mart 2022
51	AÇÖV-Anadolu Üniversitesi OM Vakfı	10 yıl +	Mart 2022
52	MALİ MÜŞAVİRLER VAKFI	10 yıl +	Mayıs 2022
53	İSTANBUL BAROSU (2)	10 yıl +	Haziran 2022
54	MUSTAFA TAMER SA VAKFI	10 yıl +	Eylül 2022
55	MOBBİNG İLE MÜCADELE DERNEĞİ	10 yıl +	Kasım 2022

HEGEM:

- ... **Harward, Stanford, Yale, Columbia Üniversiteleri dahil olmak üzere, bilimsel eserleri Dünya Üniversiteleri Kütüphane Kataloglarında yer alan istisnai STK**
- **DÜNYADA, şiddet üzerine en çok (117) bilimsel araştırması ve yayını olan STK**
- **DÜNYADA, “Yeminli Sosyal Arabuluculuk” modelini ülkesinde en güçlü başlatan ve en hızlı yaygınlaştıran STK**
- **DÜNYADA, “Şiddetle Mücadele” ve “Sosyal Arabuluculuk” alanında rekor sayıda üniversite ile (27) protokol imzalayarak büyük akademisyen ağını ve materyal havuzunu oluşturan tek STK**
- **TÜRKİYE’DE, İLK uluslararası “Şiddet Kongresi” yapan kuruluş**
- **TÜRKİYE’DE, illerin/ilçelerin çok sektörlü/çok disiplinli üst analiz ve haritalama özellikli “SOSYAL RİSK” araştırmalarını yapan ilk ve tek STK**
- **TÜRKİYE’DE, “mobil psiko-sosyal destek aracı ve ekibi” ile yerinde, yani ihtiyaç mahallinde “Aile Eksenli Arabuluculuk Hizmet Modeli”ni hayata geçiren ilk STK**

100 yılın sosyal sorumluluk projesi hayata geçiyor

Adalet Bakanlığı HEGEM Vakfı ortaklığı, 27 Devlet Üniversitesi iş birliği ile yürütülen ve Küresel Gazeteciler Konseyi'nin paydaş olduğu; şiddetle mücadelede somut adımlar atılmasını hedefleyen **"İnsan Hakları, Şiddet Önleme ve Sosyal Arabuluculuk Bilincini Güçlendirici Saha Aktörleri Yetiştirilmesi Projesi 2023-2034"** kapsamında pilot çalışmalar 2025 yılı sonu itibarıyla tamamlandı.

Güncel

09 Şubat 2026 11:08

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz başkanlığında Ankara'da Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilen toplantıda, sosyal arabuluculuk hizmetlerinin bakanlık alanlarında yaygınlaştırılmasına yönelik önemli kararlar alındı. Toplantıya HEGEM Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı ve eski İçişleri Bakan Yardımcısı Mehmet ERSOY, HEGEM Vakfı Kurucusu ve Genel Başkanı Adem SOLAK, TBMM Akran Zorbalığı Komisyonu Başkanı Yıldız KONAL SÜSLÜ, İçişleri Bakanlığı Muhtarlardan Sorumlu Daire Başkanı Suna ÜSTÜNER, HEGEM Vakfı Yönetim Kurulu Başkan Vekili Prof. Dr. Mustafa KESKİN ve Bağımsız Arabulucular Derneği Kurucusu Dursun YASSIKAYA'nın da aralarında bulunduğu isimler katıldı. Toplantıda, TBMM Akran Zorbalığı Komisyonu raporu doğrultusunda okul merkezli arabuluculuk modelinin eğitim-öğretim alanlarında hayata geçirilmesi, aile eksenli arabuluculuk, iş hayatında sosyal arabuluculuk ve kampüs arabuluculuğu modellerinin yaygınlaştırılması konuları ele alındı. İl ve ilçelerin sosyolojik yapıları ile ihtiyaçlarına göre şekillendirilen **YEMİNLİ SOSYAL ARABULUCULUK MERKEZLERİNİN KURULUMU SÜRÜYOR.**

İstanbul Bağcılar’da kurulan yeminli sosyal arabuluculuk merkezinin başkanlığına Abdullah UÇGUN getirilirken, hizmetlerin kaymakamlık binasında ayrılan arabuluculuk ofisinde yürütülmesi planlandı. İlçede 250’den fazla kişi sertifika programından mezun oldu.

Ankara’da ise Küresel Gazeteciler Konseyi hizmet alanında kurulan merkez, Türkiye genelindeki sosyal arabuluculuk merkezlerinin üst koordinasyonunu sağlayacak şekilde yapılandırıldı. Küresel Gazeteciler Konseyi Genel Başkanı Mehmet Ali Dim’in projeye ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtım ve medya desteği verdiği belirtildi.

Kayseri’de Üstün Tuncer, Çorum’da Hacı Odabaş başkanlığında merkezler faaliyete geçerken, İzmir’de ilk merkez Mustafa Tamer Vakfı bünyesinde kuruldu. Merkezin başkanlığını Doç. Dr. Mustafa Tamer üstlendi.

Kurumsal uygulama örneklerinden biri de Dicle Üniversitesi’nde hayata geçirildi. Üniversite senatosu kararıyla kurulan Sosyal Arabuluculuk Koordinatörlüğü aracılığıyla anlaşmazlıklar öncelikle arabuluculuk yöntemiyle ele alındı. Bir yıllık uygulama sonucunda idari soruşturma oranlarının önceki yıllara göre yaklaşık yüzde 90 azaldığı bildirildi. Model uygulama, YÖK Akreditasyon Komisyonu tarafından da olumlu değerlendirildi.

Hazırlık sürecinde 120 saatlik sertifikalı eğitim programlarıyla 11 bin saha aktörü yetiştirilirken, sosyal arabuluculuk siciline kayıt yaptıran ve yasal temsilcilik hakkı kazanan 855 uzmanla Türkiye genelinde 44 merkez kuruldu. Merkezlerin 2026 yılı içinde 81 il ile nüfusu 100 bini aşan tüm ilçelerde yaygınlaştırılması planlanıyor.

Gönüllülük esasına dayalı olarak başlatılan sertifika programlarına en yüksek katılımın Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve üniversite çalışanlarından geldiği aktarıldı.

HEGEM Vakfı’nın bugüne kadar 30 üniversite rektörlüğü, valilikler, başsavcılıklar ve sivil toplum kuruluşlarıyla 10 yıllık iş birliği protokolleri imzaladığı, toplam 54 kurumla yapılan anlaşmalar ve hazırlanan 25 bilimsel eserle uluslararası standartların üzerinde bir sosyal arabuluculuk hizmet yapısı oluşturduğu ifade edildi.

“Aile, işyeri, kurumlar ve mahalleler başta olmak üzere sosyal hayatın birçok alanında ortaya çıkan sorunların idari ve adli soruşturmaya dönüşmeden dostane yollarla çözülmesini hedefleyen Yeminli Sosyal Arabuluculuk Merkezlerinin iş dünyası ve bireyler tarafından da kullanılabileceği, kamu kurumlarının ise ilgili bakanlıkların belirleyeceği usul ve esaslar doğrultusunda hizmetlerden yararlanabileceği bildirildi.